

Viking Ringheim.

Posemand, Justitsraad, i For og Efterspil.

Dir. Erik Henning-Jensen.

Teaterdirektøren i For- og Efterspil.
Van Hanten, Advokat, i
selve Stykket.

Ad. Wantzin.

Nutzig, Overregissør i For og Efterspil.

Aksel Stevnsborg.

Dr. phil. Knorr, Teaterkritiker i For og Efterspil.
Olaf Lindboe, Advokat, i selve Stykket.

Paul Hoffmann.

Lippert, Husdigter, i For- og Efterspil.
Sewerin, Retspræsident, i selve Stykket.

Erling Schroeder.

Elfzenthaler, Huspiller, i For- og Efterspil.
Wullkens, Anklager, i selve Stykket.

HOKUSPOKUS

Premiere 4/3/1929.

I 1 FORSPIL, 3 AKTER OG 1 EFTERSPIK AF CURT GOETZ

OVERSAT AF CARL GANDRUP - SCENEINSTRUKTØR MAX IBENFELDT - DEKORATIONERNE AF TEATERMALER
EMIL POULSEN

Personerne i For- og Efterspil:

Emanuel Reibach, Teater-	Hr. Erik Henning-Jensen.
direktør	- Ad. Wantzin.
Nutzig, Overregissør	- Erling Schroeder.
Elfzenthaler, Skuespiller ...	- Paul Hofmann.
Lippert, Teatrets litterære	- Aksel Stevnsborg.
Konsulent og Husdigter ..	- Viking Ringheim.
Dr. phil. Knorr, Teater-	
kritiker	
Posemand, Justitsraad, For-	
mand i Teaterbestyrelsen	

Personerne i Stykket:

Sewerin, Retspræsident	Hr. Paul Hofmann.
Olaf Lindboe, Advokat	
i London	- Aksel Stevnsborg.
Van Hanten, Advokat	- Erik Henning-Jensen.
Wullkens, den offentlige	
Anklager	- Erling Schroeder.
Peer Bille, en Herre	- Wm. Knoblauch.
Fru Agda Kjerulff	Fru Besse Giersing.
Anna Seedal	Frk. Karen Pedersen.
Johnson, Retspræsidentens	
Kammertjener	Hr. Walther Andreasen.
Retstjeneren	- Preben Irving.
En Politibetjent	- Folmer Sørensen.

Handlingen foregaar:

For- og Efterspil. Teaterdirektørens Kontor.
1. Akt. Retspræsident Sewerins Biblioteksværelse.
2. - Et Retslokale.
3. - Fru Agda Kjerulffs Hjem.

Besse Giersing.

Fru Agda Kjerulff.

Wm. Knoblauch.

Peer Bille alias Hilmar Kjerulff.

Walther Andreasen.

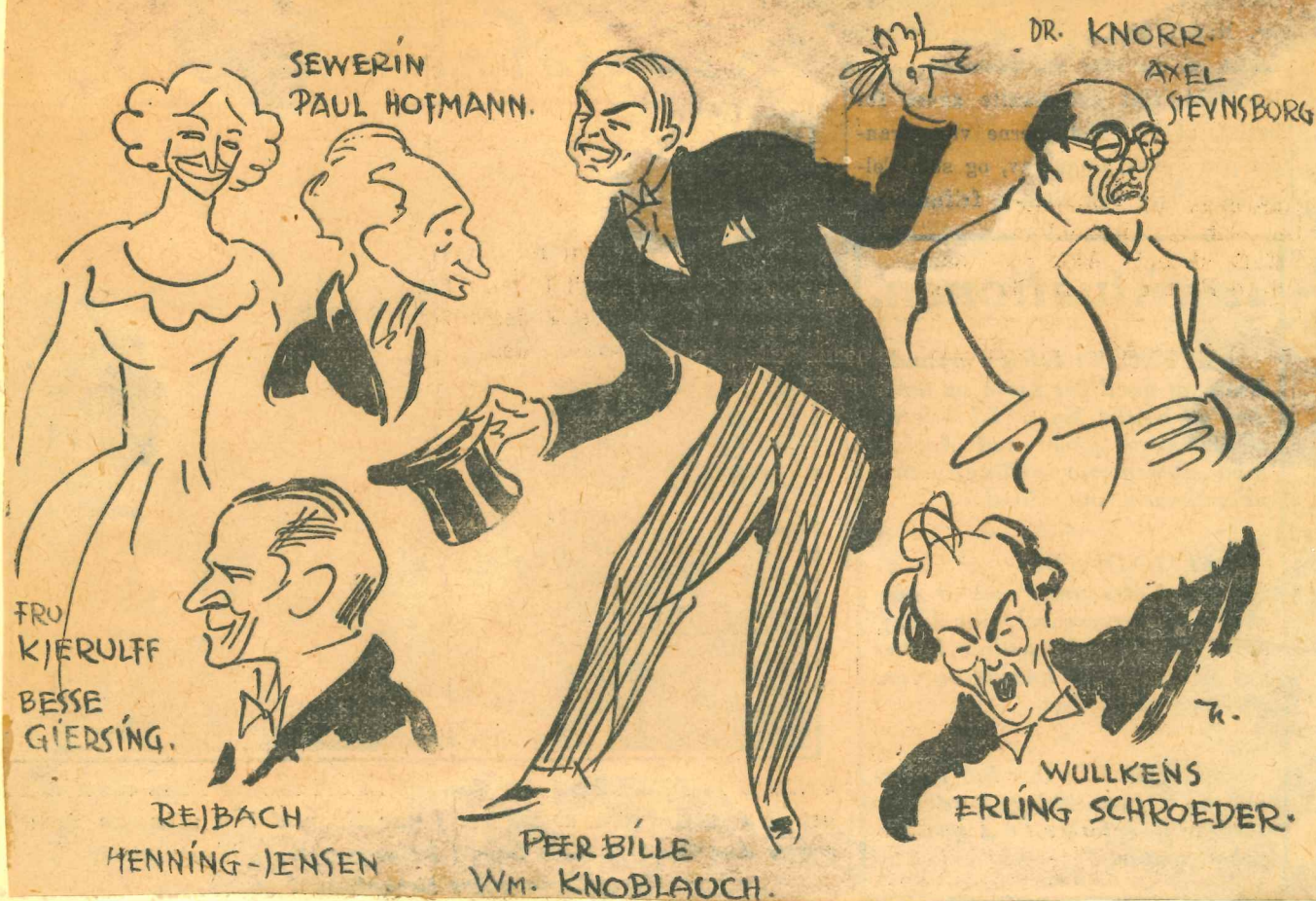
Johnson, Retspræsidentens Kammertjener

Karen Pedersen.

Anna Seedal, Fru Agdas Kammertjener.

Fra Teatrets Premiere paa „Hokuspokus.“

Hokuspokus!

Stykket bærer ikke sit Navn med Urette. Det er i Sandhed noget Hokuspokus, noget underligt uvirkeligt noget, som svinder bort mellem Hænderne paa en, ligesom man tror, man har fat paa det.

Men da ogsaa dette er Meningen med Stykket, og det saaledes maa siges at have naaet sin Hensigt, er det for saa vidt uangribeligt.

Det hele er en Spøg, et vittigt og morsomt Paafund, som i sin Kjerne rummer en ret bidsk og onskabsfuld Satire over forskellige moderne literære Fænomener, Pirandello og amerikansk Kriminalisme paa Scenen (Mary Dugan), og tager sit Udgangspunkt i den højst aktuelle Theatermisère.

Rammen om Stykket, et For- og Efterspil, foregaaende paa en Theaterdirektørs Kontor, er afgjort det morsomste. Her holder Direktøren et Møde for at drøfte Teatrets Situation. De er ved at maatte standse. Man drøfter de almindelige Grunde til Misère. Registrøren klager over Föreningsforestillingerne, Fribilletterne og de dyre Billetpriser, en Kritiker over, at der ikke findes hverken Forfattere, Skuespillere, Direktører, Kritikere eller Publikum.

Hele denne Diskussion er i sin levende Aktualitet saa gnistrende vittig, at Publikum strax blev sat i den livligste Stemning, og den udførtes af de optrædende med den pudsigste Livagtighed, Hr. Henning-Jensen selv som Direktøren, Hr. Ad. Wantzin som Overregistrøren, Hr. Erling Schrøder som Skuespilleren i Forbindelse med Kritikerne (Hr. Stevnsborg — i en kjendt aarhusiansk Kritikers Skikkelse) og Konsulenten (Hr. Hofmann).

Der fremlægges saa et Stykke, som formodes at være af Pirandello. Skuespilleren skal oplæse det, og — med et scenisk Hokuspokus-Trick — tager saa dette Stykke fat og opføres for Tilskuernes Øjne i 3 smaa Akter.

Det begynder som et spændende Revolverdrama, udført med en Effekt, der tjener Iscenesætteren, Hr. Max Ibenfeldt, til megen Ære, slaar derefter over i anden Akt i en noget viddløftig Parodi paa Mary Dugan-Stykket og ender i 3. Akt som en Farce, Stykkets svageste, hvor Opløsningen paa alle Forviklinger og Gaaderne gives i et alenlangt Referat af ham, der har sat hele den usandsynlige Intrigue i Gang, Gøgleren og Maleren Peer Bille, Hr. Wm. Knoblauch.

I Efterspillet ser man Redningen for Theatret i dette Stykke, som man indrømmer er det rene Hokuspokus, men ogsaa er, som Publikum vil have det. Det viser sig ganske vist ikke at være af den berømte Italiener, men ogsaa det klarer man. Man tror paa dets Held, og Direktøren erklærer, at Priserne ikke vil blive nedsat.

Men alt dette skal ses, kan næppe refereres. Hemmeligheden ved Stykket er, dels at man tror, det er noget, og ser, at det er det rene intet (Pirandello), dels det vittige, ofte paradoxale og onskabsfulde Replikskifte og endelig den særdeles pikante Ramme med dens indiskrete Indblik i en Theaterdirektørs Situation. Forfatteren, der nok selv er Direktør for et Theater i Berlin, kjender den øjensynlig til Punkt og Prikke, og Hr. Henning-Jensen viste i sit Spil, at ogsaa han kjender den.

I Stykket selv raader, som antydet, den dalende Linie. Tredie Akt faldt dødt til Jorden. Men de to foregaaende morede. I den første foretog Hr. Knoblauch sine Hokuspokus med megen Verve; men til de to følgende besad han ikke det tilstrækkelige charmerende Skælmeri. Som den offentlige Anklager havde Hr. Schroeder anlagt en god Maske og fandt ofte særdeles morsomme Udtryk for hul og theatralsk Patos, ligesom Hr. Henning-Jensens kloge og klare Replik kastede Glans over Defensoren.

Iscenesættelsen var livfuld og farverig, meget moderne. Kun skurrede det mærkeligt i Ørene, naar der midt i dette ægte tyske Produkt lød Ord som Svendborg og Tivoli. Denne Lokalisering føltes ganske taabelig. Stykket har ikke og skal ikke have noget som helst Sandsynlighedspræg og maa derfor netop ikke lokaliseres, og da navnlig ikke hjemligt. **Sven.**

Iscenesætteren.

Max Ibenfeldt.

Hokuspokus.

Skuespil i tre Akter med Forspil og Efterspil. Af Curt Goetz. Paa Dansk ved Carl Gandrup.

At dømme efter det muntre Bifald, hvormed det ikke helt fuldtallige Publikum i Aftes hilste Opførelsen af det tyske Skuespil „Hokuspokus“, vil Hr. Henning-Jensen kunne gøre Stykkets Teaterdirektør Reichbachs fortrøstningsfulde Ord om en sikker Succes til sine; de lød da og saa særdeles faste i hans Mund, da han i sin dobbelte Egenskab af Direktør udtalte dem. Og der er Grund til at give Publikum Medhold i Bifaldet. Stykket er overraskende, morsomt og aktuelt, og det spilles gennemgaaende udmærket.

Skuespillet, der siges at have gjort stor Lykke i Berlin, er en Parodi paa den for nogle Sæsoner siden saa stærkt yndede italienske Dramatiker Pirandellos sensationelle og quasisidybsindige Arbejder, af hvilke ogsaa et Par fandt Opførelse i København: „Seks Personer søger en Forfatter“ paa Betty Nansen-Teatret og „Hvad er Sandhed“ paa Dagmar-teatret, det sidste iscenesat af Hr. Aage Garde. Det her opførte Stykke er bygget paa nøje Efterligning af Pirandellos rent ydre Teknik og har som det spændende Handlingsmotiv taget Idéen fra Italienerens udmærkede Fortælling „Salig Mathias Pascal“, hvori en Mand forsvinder og derfor anses for død. Den overraskende og skarpsindige Psykologi, Romanen byder paa, er der imidlertid ikke meget af i den dramatiske Parodi; men det har sikkert heller ikke været Hensigten. Den tyske Teatermand, der er det farcekaade Stykkes Ophav, har ikke haft saa dybtgaaende Formaal. Han har villet parodiere den specielle Pirandelloske Facon og tillige give en baade berettiget og virkningsfuld Satire over Snobberiet for det udenlandske — i dette Tilfælde den udenlandske Dramatik. Det siges i Efterspillet med vel anbragt Malice, at en Dramatiker for at gøre Lykke enten skal være Udlænding eller afdød, helst begge Dele.

Med stor Sans for scenisk Vildning, en Sans, som Pirandello besidder i overordentlig Grad, begynder det hele med et Møde paa Teaterdirektørens Kontor, hvor en lille Skare af Interesserede drøfter Mulighederne for at bringe Direktør og Teater ud af den fatale Situation, som en tom Kasse har skabt. Et Stykke af den store „Girandella“ bringes i Forslag, og en tilstedeværende Skuespiller begynder at læse det op. Efter at han har givet de første Sceneanvisninger, gaar hans Oplæsning imidlertid umiddelbart over i en veritabel Opførelse, og med de tre Akters Afslutning føres vi atter til Teatrets Kontor for at overvære de forsamlede Herrers begejstrede Beslutning om at sætte Stykket op. Det viser sig nu, at den rigtige Forfatter slet ikke er den berømte Udlænding,

men „kun“ Teatrets literære Konsulent, der har moret sig med at præstere dette Falsum, og da denne Oplysning ganske tager Humoret fra Forsamlingen, enes man om at lade den lidt agtede hjemlige Dramatiker rejse til Udlandet og „dø“ for at sikre Succes'en, som han saa fremtidig skal forfølge med et nyt Stykke

hvert Aar. Denne Ramme er vittigt sat op og giver Forfatteren Lejlighed til adskillige fængende Replikker; det er utvivlsomt i For- og Efterspillet, Stykket har sine Tyngdepunkter. Selve det indlagte Drama, der tro mod Forbilledet virker med ret krasse Midlet, er i de to første Akter ganske spændende og flot; i sidste Akt, hvor Knuden løses, falder det derimod saa temmelig flovt ud. Her vilde Pirandello have gjort det adskilligt bedre! Den muntre Kombination af Kriminal-, Forsvindings- og Kærlighedsdrama kulminerer i den groteske Retsscene i anden Akt; her var noget af den store Stil, som heller ikke Farcen kan undvære. (Denne Akts Dekoration var forøvrigt smuk i sin bizarre Uvirkelighed).

Oversætteren, Hr. Carl Gandrup, har med udmærket Forstaaelse af Skuespillets Tone og Hensigt lokaliseret det i Retning af hjemlige Forhold og sproglig Jargon. Man burde vist ved Opførelsen her have taget Skridtet fuldt ud og sendt den forsvundne Ægtemand og Maler med det gale Tog til Aarhus. Han kunde jo godt have fordrevet Tiden her med at se „Mary Dugan“ i Stedet for at

overvære det paa Kasino i København, navnlig da Aarhus Teater spillede det ulige bedre!

Hr. Knoblauch udførte Hovedrollen med sin lidt stereotype Charme, tilsat en passende Portion Friskfyragtighed; at hans lange Forklaring i sidste Akt ikke rigtig „bider“, bærer Stykket Skylden for. Som Advokater fejrede d. Hrr. Henning-Jensen og Erling Schroeder store Triumfer i Retsscenen; men de to Roller er ogsaa brillante. Trods sit genstridige, udistinkte og tørre Organ overbeviser Hr. Schroeder stadig om et frisk Talent, hvis Hæmninger og famlende Ubehjælpssomhed forhaabentligt maa overvindes med Tiden. Fru Giersings Fremstilling af den yndige og saa uskyldigt mistænkte Kvinde var uhyre indtagende; hendes bly og dog saa selvsikre Fremtræden i Retssalen maatte gøre et lige saa dybt Indtryk paa Tilskuerne som paa de overmaade galante Jurister.

Selv om Hr. Henning-Jensen næppe skal opleve saa bitre Vanskeligheder, som hans Kollega i Stykket er ude for, er der dog den bedste Grund til at ønske ham en Succes paa Forestillingen. Det er morsomt, at Teatret nu og da viger ud fra det traditionelle Repertoires altfor snorlige Landevej.